

LTO Noord Fondsen steunt driejarige proef om eikenprocessierups met natuurlijke vijanden aan te pakken

Nederlaag harig monstertje start in Drenthe

De ontwikkeling van de eikenprocessierups wordt op de voet gevolgd, door entomoloog Sylvia Hellingman, Piet Idserda en Ton Spijkerman (rechts), voorzitter van de Boermarke.

Foto: Eelco Kuiken

LTO Noord Fondsen

LTO Noord Fondsen ondersteunt innovatieve ideeën die belangrijk zijn voor de toekomst van de land- en tuinbouw. Zo draagt de organisatie 10.000 euro bij aan de proef 'Natuurlijke aanpak van de eikenprocessierups door biodiversiteit'.

EELCO KUIKEN

Natuurlijke vijanden creëren die de eikenprocessierups te lijf gaan, dat is wat de Boermarke in het Drentse Wapserveen doet. De eerste resultaten van de driejarige proef 'Natuurlijke aanpak van de eikenprocessierups door biodiversiteit' zijn hoopgevend.

ACHTERGROND

Er is rond deze tijd van het jaar geen eikenboom in een lanenstructuur te vinden die niet vol zit met de eikenprocessierups. Het gevaar zit hem in de honderdduizenden brandharen die de beesten afvuren als ze worden verstoord. Dat levert allergische reacties op bij mensen en dieren. Honden kunnen er zelfs aan doodgaan. Het probleem neemt jaarlijks toe.

Het Westeinde in Wapserveen is een laan met tientallen eikenbomen. Het proefgebied waar het om gaat, is 800 meter lang. Een paar kilometer verderop ligt de Van Helomaweg,

ook een eikenlaan. Dit is het referentieperceel; je weet pas of een proef werkt, als je de data naast die van een andere, vergelijkbare locatie kan leggen waar je geen proef houdt.

Aan het Westeinde gingen duizenden planten van tientallen soorten de grond in. Ze moeten insecten trekken die de rupsen verorberen; het hele jaar door een goede biotoop creëren. Sluipwespen, gaasvliegen, andere geleedpotige rovers, ze zijn welkom.

Ook realiseerde de Boermarke, een lokale overkoepelende organisatie voor de agrarische sector in Wapserveen, in samenwerking met een plaatselijke basisschool twintig nestkasten voor koolmezen, pimpelmezen, mussen en meer gevederde rupseneters. Elf nesten zijn bezet. Ook hangen er kasten voor grootoorvleermuizen. Die zijn ook verzot op de rupsen.

Even verderop, aan de Van Helomaweg, gebeurde niks. Het resultaat na een jaar: 26 nesten in het proefgebied (terwijl 165 werden verwacht) en driehonderd aan de Van Helomaweg, volgens verwachting. Daar kunnen nu nog geen conclusies aan worden verbonden, maar dit geeft de betrokkenen wel moed.

VERSCHILLENDE ACHTERGRONDEN

LTO Noord Fondsen draagt 10.000 euro bij aan de proef 'Natuurlijke aanpak van de eikenprocessierups door biodiversiteit'. Het driejarige experiment kost 35.000 euro. LTO Noord Fondsen steunt jaarlijks vijftig projecten met een gezamenlijke waarde van anderhalf miljoen euro.

'Ideeën moeten vernieuwend zijn, samenwerking van verschillende partijen met verschillende achtergronden vinden wij belangrijk en als het kan willen we dat er ondernemers bij betrokken zijn', zegt Wilfried Siemes van LTO Noord Fondsen. 'We hopen dat deze proef slaagt en dat de agrarische sector hier wat aan heeft.'

Provincie Drenthe, gemeente Westerveld, Vermillion Energie, het Prins Bernhard Cul-

tuurfonds, Agrarische Natuur Drenthe, Plaagbestrijding Biocontrole en de ecologische hovenier Klavertje Vier helpen ook mee met geld of middelen. Deze samenwerking ziet LTO Noord Fondsen graag.

De bermen in Nederland zijn volgens de Boermarke monoculturen. Natuurlijke vijanden ontbreken en daarom gedijt de eikenprocessierups zo goed. 'We moeten terug naar het bloem- en plantrijke verleden, denken wij', zegt Piet Idserda, boer en lid van de werkgroep van de Boermarke die de rups bestrijdt.

ECOLOGISCH EVENWICHT

De Boermarke besloot het anders te doen. De klassieke manier van bestrijden is kostbaar en de effecten gering. Beter is het om het ecologische evenwicht te herstellen, want dat is volgens de Boermarke de oorzaak van alle ellende.

'Natuurlijke vijanden in stelling brengen en koesteren', zegt Ton Spijkerman, voorzitter van de Boermarke, met een strijdlustige blik. Hij heeft een biologisch melkveebedrijf met 85 koeien en ook hij heeft last van de rups.

Het grote geluk van de Boermarke is dat alle kennis voorhanden is in en rondom het kleine dorp: ecologisch hovenier Nils van Ligten woont in Wapserveen en René Vree Egberts van Agrarische Natuur Drenthe woont in Diever, dat is ook om de hoek. Hij is projectleider.

Provincie Drenthe betaalt Vree Egberts

uren. 'Ik doe vooral achter de schermen het organisatiewerk. Dit is hoofdzakelijk een project van het dorp Wapserveen, dat heel hecht is. Wij hopen met deze proef mee te werken aan een oplossing voor de samenleving. Het probleem is heel groot.'

Wetenschappelijk geweten achter de proef is entomoloog Sylvia Hellingman, autoriteit op het gebied van de eikenprocessierups. Ook zij woont in Wapserveen. Zij doet al jaren onderzoek naar het beestje. 'De eikenprocessierups wordt een onhoudbaar probleem.'

Dagelijks gaat Hellingman op pad om data te verzamelen uit het proefgebied en de referentielocatie. Zij bewees onlangs dat de rupsen nesten onder de grond maken, naast hun karakteristieke nesten in bomen.

'We hopen dat deze proef slaagt en dat de agrarische sector hier wat aan heeft'

Toen Hellingman een aantal bomen langs liep, zag ze tot haar verbazing dat vier van de 'grondnesten' van de rups weer de boom in waren verhuisd. Die nesten kunnen ook in een soort winterslaap in de grond blijven, totdat de omstandigheden beter zijn. 'De proef ziet er goed uit, maar het is nog te vroeg voor conclusies.'

LTO Noord Fondsen ondersteunt vernieuwende ideeën

Het project 'Duurzame aanpak eikenprocessierups' dat nu zeer actueel is, is tot stand gekomen met een bijdrage van LTO Noord Fondsen. LTO Noord Fondsen ondersteunt innovatieve ideeën die belangrijk zijn voor de toekomst van de land- en tuinbouw. Vooral ideeën die bijdragen aan de marktpositie van ondernemers of aan een duurzame ontwikkeling van platteland en bedrijfsvoering komen voor financiering in aanmerking. Hebt u een vernieuwend idee, maar

onvoldoende financiële middelen? Informeer dan bij LTO Noord Fondsen naar mogelijkheden voor financiering.

De volgende beoordelingsronde vindt plaats op 23 augustus. Verzoeken voor financiering voor deze ronde dienen uiterlijk 10 augustus binnen te zijn bij het secretariaat van LTO Noord Fondsen (fondsen@ltonoord.nl). Informatie over voorwaarden en procedure vindt u op de website www.ltonoord.nl/fondsen.